

Upplands Väsby kommun

Tjänsteutlåtande

Utredare
Gunnar Högberg
☎ 08-590 978 22
gunnar.hogberg@upplandsvasby.se

2017-04-12

Dnr:
UBN/2017:73
20421

Utbildningsnämnden

Justerade lokalbeställningar utifrån ny befolkningsprognos 2017

Förslag till beslut

Ny beställning

1. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 50 förskoleplatser i f.d. Engelska skolans lokaler med verksamhetsstart till vårterminen 2018 (ny beställning).
2. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 250 grundskoleplatser i centrala området med verksamhetsstart till höstterminen 2020 (ny beställning).

Justering av beställning

3. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 120 förskoleplatser på Smedsgårdstomten med verksamhetsstart till vårterminen 2020 (justering av beställning UBN/2016:150).
4. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 198 förskoleplatser i centrala Väsby (justering av beställning UBN/2016:150) med verksamhetsstart till höstterminen 2017 (justering av beställning UBN/2016:150).
5. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 100 permanenta förskoleplatser i Eds Allé (tomt 1) med verksamhetsstart till vårterminen 2019 (justerad beställning).
6. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 80 permanenta förskoleplatser i Fyrklövern med verksamhetsstart till vårterminen 2020 (justering av beställning UBN/2016:150).
7. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 100 permanenta förskoleplatser i Odenslunda med verksamhetsstart till vårterminen 2019 (justering av beställning UBN/2016:150).

8. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 150 permanenta förskoleplatser i centrala området med verksamhetsstart till vårterminen 2019 (justering av beställning UBN/2016:150).
9. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 240 grundskoleplatser i centrala området med verksamhetsstart till höstterminen 2017 (justering av beställning UBN/2016:150).
10. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 750 permanenta grundskoleplatser i Vilundaparken med verksamhetsstart till höstterminen 2021 (justering av beställning UBN/2016:150).
11. Utbildningsnämnden avstår den tidigare beställningen av 150 förskoleplatser i Östra Frestaby med verksamhetsstart till vårterminen 2020 (justering av beställning UBN/2016:150).
12. Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 200 grundskoleplatser vid Runbyskolan med verksamhetsstart till höstterminen 2018 (justering av beställning UBN/2016:150) inklusive lösning för idrott, matsal och ämnessalar.
13. Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att ge kontoret för samhällsbyggnad uppdrag att undersöka kostnadseffektiva helhetslösningar för idrottsundervisning, övrig undervisning med behov av specialsalar samt matförsörjning. Storköksbyråns utredning bör vara utgångspunkt för åtgärder vad gäller matförsörjning.
14. Beslutspunkterna ovan gäller under förutsättning att vederbörliga beslut fattas om nya förskolor och skolor samt att kostnader och investeringar för nya förskole- och grundskolelokaler inom utbildningsnämnden och kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott finansieras i kommunfullmäktiges Flerårsplan med budget 2018-2020.

Beskrivning av ärendet

1. Bakgrund

Under år 2016 ökade kommunens befolkning med 1 230 personer, vilket motsvarar 2,9 procent. Som jämförelse var ökningen 845 personer (2,0 procent) år 2015. Länets kommuner växte i genomsnitt med 2,0 procent. Befolkningsökningen i kommunen innebär således att Upplands Väsby med råge når upp till målet om en befolkningstillväxt i nivå med länets.

Utbildningsnämnden gjorde i maj 2016 en beställning av förskole- och grundskolelokaler. I september samma år gjordes en justerad beställning med anledning av den nya befolkningsprognos som gjordes under sommaren (UBN/2016:150).

Av de beställningar som då gjordes är följande oförändrade:

- Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att ge kontoret för samhällsbyggnad i uppdrag att undersöka möjligheten till etablering av grundskoleverksamhet av minst 600 platser med verksamhetsstart till höstterminen 2023.

- Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 200 förskoleplatser i Väsby Entré med verksamhetsstart till vårterminen 2022.
- Utbildningsnämnden beställer av kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott 100 förskoleplatser i Eds Allé (tomt 2) med verksamhetsstart till vårterminen 2020.

I februari 2017 gjordes en ny befolkningsprognos för åren 2016-2027. Med anledning av de nya befolkningssiffrorna har utbildningskontoret justerat den tidigare beställningen, bland annat med hänsyn till att vissa byggprojekt senarelagts och därmed påverkar den beräknade platstillgången i förskolor och grundskolor.

Vissa planerade byggprojekt har senarelagts i relation till beställning UBN/2016:150. Dessa är:

- Eds Allé T1 (100 platser) har förskjutits i tidplanen, från 2018 till 2019, på grund av att marken ännu inte är såld (till den tänkta utföraren Norlandia).
- Odenslunda (150 platser) kommer inte driftsättas 2018 utan förskjuts till 2019. Antalet platser minskas till 100.
- Byggnationen i Fyrklövern (80+80 platser) har förskjutits från år 2019 till år 2020.
- Byggnationen vid Vilunda (150 platser) är försenad till 2021 på grund av att den ska samordnas med Vilundaområdets övriga detaljplan/trafikarbete.
- Byggnationen vid Vilunda (600 platser) är försenad ett år till 2021 på grund av att detaljplanen för skolan ska samordnas med Vilundaparkens övriga detaljplan/infrastruktur.

Den nya befolkningsprognosen (2016-2027) påverkas mycket av antagandet om inflyttningen till kommunen. Mot bakgrund av att bostadsbyggandet väntas vara mycket expansivt de närmaste åren och att fler nyanlända väntas folkbokföra sig i kommunen utvecklas inflyttningen mycket starkt de närmaste åren. Den starka inflyttningen och höga födelsetal medför att befolkningen väntas öka kraftigt under prognosperioden, även om den avtar mot slutet av prognosperioden. Anledningen till den svagare utvecklingen i slutet av prognosperioden är en ökad utflyttning eftersom många kommuninvånare då befinner sig i flyttbenägen ålder.

2. Behov av platser i förskola och grundskola

Förskola

Tabell 1. Beställningar av förskoleplatser

Förskola	Verksamhetsstart år						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Engelska skolan - centrala området (tillfällig)	40		50				
Skogsdungen - västra området (tillfällig)	~~90~~ 200						
Ekebo - Centrala området (tillfällig)		~~100~~ 198					
Eds Allé T1 - västra området (permanent)			~~100~~	100			
~~Vilundaparken~~ - centrala området (permanent)				150	~~150~~		
Fyrklövern - centrala området (permanent)				~~80~~	80		
Odenslunda - östra området (permanent)			~~150~~	100			
Visselpipan – centrala området (tillfällig)		50					
Smedsgårdstomten – centrala området (permanent)					~~100~~ 120		
Eds Allé T2 - västra området (permanent)					100		
Väsby Entré – centrala området (permanent)							200
Östra Frestaby - östra området (permanent)					~~150~~		
Summa	240	198	50	350	300	0	200
Differens antal platser = ny + justerad beställning							
- tidigare beställning (september 2016)		48	~~-200~~	270	~~-200~~	0	0

Med anledning av de nya befolkningsciffrorna har utbildningskontoret justerat den tidigare beställningen, bland annat med hänsyn till tidplanen för planerade byggprojekt förändrats och därmed påverkar den beräknade platstillgången i förskolor och grundskolor. I tabellen visas de tidigare beställningarna med överstrukna siffror, nya beställningar med grön text och justerade beställningar med svart text. Den tidigare beställningen av 150 förskoleplatser i Östra Frestaby är borttagen eftersom befolkningsprognosen inte motiverar denna beställning.

Grundskola

Tabell 2. Beställningar av grundskoleplatser

Grundskola	Verksamhetsstart år						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Breddensskolan - Östra området (tillfällig)	200						
Centrala området (tillfällig)	~~250~~ -240						
Runbyskolan – västra området (tillfällig)		150	200				
Centrala området (ny tillfällig)				250			
Vilundaparken - centrala området (permanent)				~~600~~	750		
Grundskola utifrån befolkningsprognos							600
Summa	240	200		250	750		600
Differens antal platser = ny + justerad beställning - tidigare beställning (september 2016)	-210	50	0	-350	750	0	0

Med anledning av de nya befolkningsciffrorna har utbildningskontoret justerat den tidigare beställningen, bland annat med hänsyn till tidplanen för planerade byggprojekt förändrats och därmed påverkar den beräknade platstillgången i förskolor och grundskolor. I tabellen visas de tidigare beställningarna med överstrukena siffror, nya beställningar med grön text och justerade beställningar med svart text.

Behovsanalys förskola

Analysen visar att under 2018 och 2019 finns ett ökat behov av fler förskoleplatser; ytterligare behov uppkommer åren 2022-2027.

Tabell 3. Behovsberäkning utifrån beställning UBN/2016:150 inklusive ny befolkningsprognos och förändrade tidplaner för byggprojekt.

	2016	2017	vt 2018	2018	vt 2019	2019	vt 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal barn i åldern 1-5 år* (exklusive nyanlända)	2814	2941	3077	3077	3182	3182	3296	3296	3414	3508	3578	3632	3674	3705	3728
Antal nyanlända i åldern 1-5 år	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Totalt antal barn i förskola (nyttjandegrad 90 %)	2543	2656	2840	2779	2937	2873	3042	2976	3083	3167	3230	3278	3316	3345	3365
Antal beställda förskoleplatser 201609	0	198	0	0	0	250	0	430	150	200	0	0	0	0	0
Övrig byggnation**	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0
Antal borttagna förskoleplatser	0	0	0	0	0	-120	0	0	-200	-198	0	0	0	0	0
Minskade barngrupper i förskola utifrån politiskt intention (totalt -170 platser)	0	0	0	0	0	0	0	-100	-70	0	0	0	0	0	0
Max. kapacitet (totalt antal förskoleplatser)	2543	2741	2741	2741	2741	2871	2871	3281	3161	3163	3163	3163	3163	3163	3163
Skillnad mellan platstillgång och behov	0	85	-99	-38	-196	-2	-171	305	78	-4	-67	-115	-153	-182	-202

*Beräknat medelvärde utifrån 2017 års befolkningsprognos. ** Förskola med 80 platser är planerade att byggas av annan byggherre och annan tänkt utförare än kommunen och inkluderas därmed inte i utbildningsnämndens beställningar.

Tabell 4. Behovsberäkning utifrån ny beställning.

	2016	2017	vt 2018	2018	vt 2019	2019	vt 2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal barn i åldern 1-5 år* (exklusive nyanlända)	2814	2941	3077	3077	3182	3182	3296	3296	3414	3508	3578	3632	3674	3705	3728
Antal nyanlända i åldern 1-5 år	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Totalt antal barn i förskola (nyttjandegrad 90 %)	2543	2656	2840	2779	2937	2873	3042	2976	3083	3167	3230	3278	3316	3345	3365
Antal beställda förskoleplatser 201704	0	198	50	0	350	0	300		0	200	0	0	0	0	0
Övrig byggnation**	0	0	0	0	0	0	0	80	0	0	0	0	0	0	0
Antal borttagna förskoleplatser	0	0	0	0	0	-120	-90	-198	0	0	0	0	0	0	0
Minskade barngrupper i förskola utifrån politiskt intention (totalt -170 platser)	0	0	0	0	-100	0	-70	0	0	0	0	0	0	0	0
Max. kapacitet (totalt antal förskoleplatser)	2543	2741	2791	2791	3041	2921	3061	2943	2943	3143	3143	3143	3143	3143	3143
Skillnad mellan platstillgång och behov	0	85	-49	12	104	48	19	-33	-140	-24	-87	-135	-173	-202	-222

Förskoletabellen är uppdaterad enligt följande:

- Ny befolkningsprognos från januari 2017 visar en befolkningsökning på 2,9 procent jämfört med 2,0 procent år 2016.
- Vårterminen 2018 läggs 50 platser till i före detta Engelska skolan.
- Eds Allé T1 (100 platser) har förskjutits i tidplanen, från 2018 till 2019, på grund av att marken ännu inte är såld (till den tänkta utföraren Norlandia).
- Odenslunda (150 platser) kommer inte driftsättas 2018 utan förskjuts till 2019. Antalet platser minskas till 100.
- Smedsgårdstomten har utökats med 20 platser till 120 och flyttas till vårterminen 2020.
- Byggnationen vid Vilunda (150 platser) är försenad till 2021 på grund av att den ska samordnas med Vilundaområdets övriga detaljplan/trafikarbete. Därför beställs (som kompensation) 150 nya platser i det centrala området (inte i Vilundaparken där de tidigare beställda förskoleplatserna i stället omvandlas till grundskoleplatser) till vårterminen 2019).
- Hänsyn har tagits till att nyttjandegraden varierar under året - nyttjandegraden har en tillfällig topp på våren för att sedan minska. Tabellen visar nyttjandegrad på 92 % på våren samt 90 % på hösten för 2018, 2019 och 2020.
- Politisk ambition om minskade barngrupper (70+100 platser) har flyttats till 2019 och 2020.
- Byggnationen i Fyrklövern (80+80 platser) har förskjutits från år 2019 till år 2020.
- Den tidigare beställningen av 150 förskoleplatser i Östra Frestaby har tagits bort, då befolkningsprognosen inte visar behov av dessa platser.

Utbildningskontorets förslag till beställningar för 2018 - förskola

Det beräknas att det under våren 2018 finns ett behov av cirka 100 förskoleplatser. Ekebo antas stå färdigt med cirka 200 nya paviljongplatser till september 2017. Utbildningskontorets förslag är att före detta Engelska skolan renoveras och anpassas för nya förskoleplaceringar, vilket innebär att det vid årsskiftet 2017/2018 kommer att finnas totalt 90 förskoleplatser (varav 50 nya). Utbildningskontoret vill därför att kontoret för samhällsbyggnad gör en utredning av före detta Engelska skolans lokaler avseende lösningar för befintliga mottagningskök, parkeringsplatser (även för de nya Ekebo-paviljongerna) samt förskolegård. Det beräknas dock ändå finnas ett platsunderskott om cirka 50 platser.

Den privata utföraren MåBra Förskolor planerar att öppna en ny förskola i det centrala området (Vilunda) till hösten 2017 med cirka 70 platser. Dessa är ej inräknade i kapacitetsberäkningarna och utvecklingen av denna etablering bör därför följas upp.

Utbildningskontorets förslag till beställningar för 2019 - förskola

Under våren 2019 finns ett behov av cirka 200 nya platser. Utbildningskontorets förslag är att om någon av de tidigare beställningarna (främst Eds Allé T1 men även Odenslunda) startar verksamheten till januari 2019 istället för augusti 2019 skulle platsbehovet minska. Placering av platser i östra delarna (förskola i Odenslunda 150 platser) har setts över. Förslaget är därför att antalet platser minskas med 50 eftersom behovet vid detaljanalys visar att platsbehovet finns i de centrala och de västra delarna.

Vilundaparkens 150 beställda platser har förskjutits med ett år till 2021 (de tidigare beställda förskoleplatserna omvandlas nu till grundskoleplatser). Därför är utbildningskontorets förslag att 150 nya platser skapas till vårterminen 2019 i det centrala området för att täcka det beräknade platsbehovet.

Rivning/avetablering av Visselpipans lokaler på Smedsgårdstomten bör samordnas med verksamhetsstarten vid Eds Allé och Odenslunda, annars uppkommer ytterligare platsbehov under våren. Det bör diskuteras med Väsbyhem när bostadsbyggnationen på Smedsgårdstomten medför att Visselpipans lokaler kommer att behöva rivras.

Utbildningskontorets förslag till beställningar för 2020 - förskola

Under våren 2020 beräknas det finnas ett behov av cirka 200 nya platser, bland annat beroende på att nybyggnationen i Fyrklövern förskjutits ett år. De åtgärdsförslagen (främst tidigareläggning av färdigställda lokaler för åren 2018-2020) innebär att platsbehovet kommer att vara täckt.

Den nya befolkningsprognosen visar att behovet av förskoleplatser i Östra Frestaby inte kommer att behövas eftersom behovet bedöms täckas ändå. I tabellen nedan visas hur utvecklingen av kapacitet och platsbehov bedöms utvecklas fram till år 2027. Det beräknas finnas ett överskott av platser från år 2020 och framåt. Totalt sett beräknas ett överskott av förskoleplatser finnas i det östra området under prognosperioden. Platsbehovet är dock ojämnt fördelat inom området, vilket framgår av tabellen.

Tabell 5. Behovsberäkning av förskoleplatser i skolområden - östra området.

	2018			2020			2023			2027		
	Kapacitet	Behov	Diff.	Kapacitet	Behov	Diff.	Kapacitet	Behov	Diff.	Kapacitet	Behov	Diff.
Fresta	201	204	-3	201	203	-2	201	199	2	201	183	18
Brunnby-Vik	285	329	-44	285	337	-52	285	393	-108	285	434	-149
Odenslunda	259	184	75	309	197	112	309	206	103	309	187	122
Bollstanäs	526	492	34	526	479	47	526	528	-2	526	558	-32
Totalt östra	1271	1209	62	1321	1216	105	1321	1326	-5	1321	1362	-41
Totalt kommunen	2791	2779	12	2943	2976	-33	3143	3230	-87	3143	3365	-222

Långsiktigt förslag (2023-2027) - förskola

Det finns ett behov som uppkommer 2023-2027 med cirka 200 platser. Planen för avvecklingen av de tillfälliga paviljongerna (Skogsdungen och Ekebo med cirka 200 platser vardera) bör ses över om och när dessa ska avetableras. Platsbehovet efter år 2023 beräknas bli störst i de västra delarna (Runby). Lokaliseringen av förskoleplatser i Östra Frestaby bör utredas vidare med anledning av det beräknade platsbehovet.

En osäkerhetsfaktor är att befolkningsprognosen kan komma att justeras beroende på ändrade förutsättningar. Faktorer som inte är kända i nuläget kan komma att påverka befolkningsprognosen, till exempel en förskjutning och/eller förändring i sammansättningen av kommande byggnadsprojekt som påverkar utbildningsnämndens behov.

Behovsanalys grundskola

Analysen visar att under 2020 och framåt finns ett ökat behov av fler grundskoleplatser.

Tabell 6. Behovsberäkning utifrån beställning UBN/2016:150 inklusive ny befolkningsprognos och förändrade tidplaner för byggprojekt.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal elever i åldern 6-15 år* (exklusive nyanlända)	5296	5438	5593	5772	5952	6117	6259	6395	6556	6729	6882	7028
Antal nyanlända i åldern 6-15 år	140	90	60	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Totalt antal elever i grundskola (nyttjandegrad 99 %)	5330	5419	5541	5706	5883	6045	6183	6317	6475	6644	6794	6937
Antal beställda grundskoleplatser 201609	0	200	150	0	0	600	0	600	0	0	0	0
Antal borttagna tillfälliga grundskoleplatser	0	0	0	0	0	-200	0	-150	0	0	0	0
Överintag	316	205	177	316	200							
Max. kapacitet (totalt antal grundskoleplatser)	5014	5214	5364	5364	5364	5764	5764	6214	6214	6214	6214	6214
Skillnad mellan platstillgång och behov	0	0	0	-26	-319	-281	-419	-103	-261	-430	-580	-723

Tabell 7. Behovsberäkning utifrån ny beställning.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal elever i åldern 6-15 år* (exklusive nyanlända)	5296	5438	5593	5772	5952	6117	6259	6395	6556	6729	6882	7028
Antal nyanlända i åldern 6-15 år	140	90	60	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Totalt antal elever i grundskola (nyttjandegrad 99 %)	5330	5419	5541	5706	5883	6045	6183	6317	6475	6644	6794	6937
Antal beställda grundskoleplatser 201704	0	200	200	0	250	750	0	600	0	0	0	0
Antal borttagna tillfälliga grundskoleplatser	0	0	0	0	0	-200	0	-200	0	0	0	0
Överintag	316	205	177	316	200							
Max. kapacitet (totalt antal grundskoleplatser)	5014	5214	5414	5414	5664	6214	6214	6614	6614	6614	6614	6614
Skillnad mellan platstillgång och behov	0	0	50	24	-19	169	31	297	139	-30	-180	-323

Grundskoletabellen är uppdaterad enligt följande:

- Ny befolkningsprognos från januari 2017 visar en befolkningsökning på 2,9 procent jämfört med 2,0 procent 2016.
- Byggnationen vid Vilunda (600 platser) är försenad ett år till 2021 på grund av att detaljplanen för skolan ska samordnas med Vilundaparkens övriga detaljplan/infrastruktur. Utbildningskontoret bedömer att platsantalet utökas till 750 grundskoleplatser samt att ytterligare 250 platser behövs till år 2020 för att säkra det uppkomna platsbehovet.
- Överintag på skolor fortsätter fram till 2020.

Utbildningskontorets förslag för 2018 - grundskola

Tillfälliga grundskolelokaler (utökning till 200 platser) planeras att byggas invid Runbyskolan. Det är viktigt att ersättningslokalerna även innefattar lösning för idrottshall och mottagningskök/matsal samt visst behov av ämnessalar för de 200 tillfälliga platserna, eftersom det inte finns kapacitet för det i den befintliga skolans lokaler. Om inte behoven för dessa går att lösa bör den planerade byggnationen för Runbyskolan omgående ses över. I dagsläget är maxkapaciteten uppnådd vad gäller idrottssalarnas användning.

En långsiktig lösning för Runbyskolan med avseende på behovet av idrottslokaler och ämnesslokaler med mera bör tas fram. I dagsläget klarar inte skolan det nuvarande behovet. Även skolans nuvarande kök/matsal bör ses över utifrån Storköksbyråns utredning.

Utbildningskontorets förslag för 2020 - grundskola

År 2020 uppkommer ett behov (drygt 300 platser) som inte kan lösas med större överintag. Behovet finns i samtliga prognosområden. I östra delen är det främst i Odenslunda och Fresta där platsunderskottet kommer att finnas; i västra delarna Prästgårdsmarken och i centrala Vilunda. Utbildningskontorets förslag är att beställa 250 nya grundskoleplatser i det centrala området.

Utbildningskontorets förslag för 2021–2027 - grundskola

Det beräknas finnas ett underskott åren 2025-2027 med upp till cirka 300 platser. Planen för avvecklingen av de tillfälliga paviljongerna (Väsbyskolan och Runbyskolan cirka 200 platser vardera) bör ses över om och när dessa ska avetableras.

Ekonomiska konsekvenser

Utbildningskontoret

Behovsberäkningarna leder till nödvändig etablering av nya undervisningslokaler. Lokalkostnaderna tas idag ut i form av hyra från respektive utförare.

I takt med att kommunen växer måste det också byggas nya för- och grundskolor. Kommunen kommer att bygga en ny förskola varje år och en ny grundskola vart tredje år de närmaste 20 åren. Detta innebär att lokalkostnaderna kommer att öka betydligt mer, framförallt för kommunens egen regi, än uppräknningen av barn- och eleversättningen. Detta innebär att en allt större andel av för- och grundskolornas totala intäkter kommer att gå till lokalkostnader istället för till personal. En ny långsiktig hantering av lokalkostnader behövs för att inte den andelen av barn- och eleversättningar som går till personal ska minska.

Nedan beskrivs förändrade ekonomiska förutsättningar jämfört med tidigare beslut från september 2016, KS/2016:334.

Förskola

Skillnaden i antal beställda platser mellan den nya justerade beställningen och den tidigare beställningen (KS/2016:334) är under perioden 2017-2022 en minskning med 82 platser.

Nya lokaler medför högre hyror, vilket i sin tur innebär att det blir en omfördelning av kostnader. Andel lokalkostnader i de totala kostnaderna för förskolan har ökat från 11,2 procent år 2016 (lokalkostnad 2016 var 7,5 mkr) till 13,5 procent år 2017 (lokalkostnad 2017 är 13,1 mkr). Ökad andel lokalkostnader innebär att andel personal- och övriga kostnader minskar.

Den förändrade beställningen resulterar i lägre inventariebehov under perioden motsvarande 1 640 tkr, räknat enligt schablon 20 tkr per barn.

Grundskola

Skillnaden i antal beställda platser mellan den nya justerade beställningen och den tidigare beställningen (KS/2016:334) är under perioden 2017-2023 en utökning med 240 platser. I början av perioden justeras beställningen neråt och den ovan nämnda utökningen inträffar först år 2021.

Nya skolor kommer att medföra högre hyror, vilket i sin tur innebär att på sikt kommer andelen lokalkostnader att öka. Andel lokalkostnader i de totala kostnaderna år 2017 är 15,7 procent, ingen ökning jämfört med året innan.

Den nya beställningen resulterar även i ökat inventariebehov under perioden med 4 800 tkr, räknat enligt schablon 20 tkr per elev.

Kontoret för samhällsbyggnad

De ekonomiska konsekvenserna för kontoret för samhällsbyggnad innebär ett hyresunderskott för tillfälliga etableringar om cirka 27 000 – 30 000 kronor per plats och år för tillfälliga paviljonglösningar samt cirka 7 000 - 8 000 kronor per plats och år för permanent lokallösning.

Hyresunderskotten för olika lokallösningar är cirka:

- 1 350 000 – 1 500 000 kronor per år vid beställning av 50 förskoleplatser i paviljonger,
- 11 000 000 – 12 000 000 kronor per år vid beställning av 500 grundskoleplatser i paviljonger,
- 4 200 000 – 4 800 000 kronor per år vid beställning av 600 permanenta grundskoleplatser,
- 3 400 000 – 3 800 000 kronor per år vid beställning av 480 permanenta förskoleplatser.

Sammanfattningsvis innebär utbildningsnämndens beställningar att kontoret för samhällsbyggnad har ett årligt hyresunderskott inklusive kapitaltjänstkostnader enligt nedanstående. De ökade underskotten beror till största delen på att antalet tillfälliga skolplatser ökat, att förskolan Ekebo blir dyrare än tidigare beräknat samt en total ökning av antalet förskole och skolplatser. Hyresunderskottet når sin högsta nivå 2021 för att sedan minska ner till ca 14 mkr 2023 till följd av att flera tillfälliga lösningar växlas in mot permanenta.

Tabell 8. Hyresunderskott 2018-2021, mkr

År	Beställning juni 2016	Justering september 2016	Justerad beställning april 2017	Differens
2018	-12,8	-9,3	-10,3	-1
2019	-13,5	-12	-14,8	-2,8
2020	-15,8	-14,1	-19	-4,9
2021			-26,1	-26,1

Investeringsmedel

För att tillmötesgå beställningen från utbildningsnämnden beslutade kommunstyrelsen i juni om omdisponering av 10 miljoner kronor för att kontoret för samhällsbyggnad ska kunna projektera etableringarna av förskolor och grundskola. Dessa medel bedöms räcka för projekteringarna fram till år 2020. Projekteringskostnader därefter hanteras i kommande flerårsplan. Investeringsanmälan för projekten kommer att redovisas när arbetet för respektive projekt kommit till genomförandefas.

I flerårsplan för 2017-2019 finns investeringsmedel om totalt 375 000 000 kronor avseende tillfälliga och permanenta förskole- och skolplatser. Den justerade beställningen innebär en liten förändring om 3 000 000 kronor ytterligare för samma period. Inkluderas 2017 till

perioden för kommande flerårsplan handlar det om investeringar för totalt 528 000 000 kronor (2017-2020).

För perioden 2017-2024 beräknas investeringarna uppgå till totalt 796 000 000 kronor varav 233 000 000 kronor avser förskolor och 563 000 000 kronor avser grundskolor.

Barnrättsperspektivet

Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt?
Nej.

Har barns åsikter beaktats?
Nej.

Innebär beslutet att barnets bästa sätts i främsta rummet?
Ja, genom tillgång till ändamålsenliga förskole- och grundskolelokaler möjliggörs en positiv utveckling för såväl barn som vårdnadshavare.

Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?
Se ovan.

Har det analyserats om några barn diskrimineras av beslutet?
Nej.

_____

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen och kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott

Utbildningskontoret

Astrid Täfvander
Utbildningschef